

ČSO je nevládní organizace

Česká společnost ornitologická je členská nevládní nezisková organizace, která sdružuje profesionální i amatérské ornitology, zájemce o pozorování ptáků a milovníky přírody. Jejím základním dokumentem jsou stanovy a základem veškeré činnosti je aktivita členů.

Historie

Česká společnost ornitologická je jednou z nejstarších nevládních neziskových organizací u nás, byla založena v roce 1926. Od té doby existuje nepřetržitě s nucenou výjimkou II. světové války. Současnou právní formu má od 23. listopadu 1990.

Právní vymezení, financování

ČSO je občanské sdružení založené podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Jejím základním ustavujícím dokumentem jsou stanovy, které registruje Ministerstvo vnitra ČR. Stanovy určují poslání, cíl a hlavní předmět činnosti, jakož i orgány sdružení a pravidla hospodaření. Stanovy ČSO jsou zveřejněny na webu www.birdlife.cz. ČSO je soukromou právnickou osobou existující na základě svobodné vůle svých členů, nemá žádného zřizovatele a není tedy z právního hlediska nijak a na nikom závislá. Pouze členové určují, co a jak bude ČSO dělat.

Základním a jediným pravidelným zdrojem financování činnosti ČSO jsou příspěvky členů. Kromě nich získáváme prostředky na činnost z darů, dotací a grantů, děděním ze závěti a vlastní doplňkovou hospodářskou činností.

Partnerství BirdLife International

ČSO zastupuje v České republice mezinárodní sdružení na ochranu ptáků BirdLife International. ČSO je plnoprávním Partnerem BirdLife International od roku 1998.

Organizační struktura

Nejvyšším orgánem ČSO, který může rozhodovat o nejzásadnějších otázkách včetně změn stanov nebo zániku ČSO, je členská schůze. Přesné podmínky pro svolání členské schůze a pro hlasování určují stanovy. Účastí na členských schůzích, případně účastí v korespondenčním hlasování a volbou členů výboru rozhodují členové o nejdůležitějších věcech spojených s existencí a činností ČSO.

V době mezi členskými schůzemi řídí ČSO výbor, v jehož čele stojí předseda. Mezi nejzásadnější úkoly výboru patří stanovení dlouhodobého směřování ČSO a schvalování a kontrola ročních plánů a rozpočtů. Výbor se schází několikrát ročně a členové ČSO se na něj mohou kdykoli obracet s návrhy či připomínkami zásadnějšího charakteru.

Kontrolním orgánem nezávislým na výboru je revizní komise. Je zřízena, aby nezávisle kontrolovala, zda je rozhodování a činnost ČSO v souladu se stanovami a obecně závaznými právními předpisy.

K naplnění svých cílů zaměstnává ČSO pracovníky, zaměstnance sekretariátu. Jejich práci řídí ředitel, který je přímo zodpovědný výboru a plní jeho rozhodnutí.

Pobočky a kluby

Pobočky a kluby ČSO zakládají členové jako regionální a místní organizační jednotky. Pobočky rozvíjejí ornitologickou činnost a ochranu ptáků v souladu s posláním a cíli ČSO minimálně na území jednoho kraje, kluby na místní úrovni. Přestože jsou pobočky i kluby zřízené podle stanov ČSO, ve své aktivitě a rozhodování jsou nezávislé na výboru i sekretariátu. Mohou mít vlastní právní subjektivitu, vlastní výbor i zaměstnance. Je žádoucí, aby se všichni aktivní ornitologové zapojili do činnosti příslušných poboček, protože zde získají nejlepší informace a náměty k vlastní terénní činnosti.

Skupiny ornitologů pracujících v určitém území mohou zakládat kluby ČSO. Pro jejich práci platí podobná pravidla jako pro pobočky, mají tedy velkou míru samostatnosti.

Zapojit se může každý

Členy ČSO spojuje zájem o ptáky a snaha přispět k jejich výzkumu a ochraně. Každý z nás by měl proto zvážit své možnosti a z široké nabídky činností ČSO vybrat ty, které mu přinesou radost a vědomí, že přispěl dobré věci. A je jedno, zda to bude účast v odborném programu, zapojení do činnosti některé pracovní skupiny nebo patronátní skupiny IBA, organizování vycházek a propagace ochrany ptáků, práce ve výboru ČSO nebo „jen“ poskytnutí dobrovolného finančního nebo jiného příspěvku na ochranu ptáků. ...

Poslání a cíle ČSO

Smyslem ČSO je sdružovat pestré mozaiky lidí se společným zájmem o ptáky — od laiků, kteří mají ptáky prostě „jen“ rádi, chtějí se o nich dovědět více a chtějí rozličnými způsoby přispívat k jejich ochraně, až po odborníky, kteří se věnují jejich vědeckému zkoumání. Členové umožňují ČSO provádět ochrannářskou práci, kterou by jednotlivci sami nezvládli, ČSO umožňuje členům, aby dali svému zájmu o ptáky hlubší smysl.

Činnost ČSO, rozdělená do čtyř pilířů BirdLife International (druhy, lokality, prostředí, lidé), se ubírá třemi hlavními směry:

- sledování a výzkum ptáků a prohlubování znalostí o jejich životě,
- ochrana ptáků a rozmanitých prostředí, která obývají,
- propagace ptáků a jejich ochrany.

Druhy

V České republice bylo dosud zjištěno více než 400 druhů ptáků. Naším cílem je, aby ptačí druhy z přírody nemizely a stav populací ohrožených ptáků se pokud možno zlepšoval.

ČSO sleduje ptačí společenstva v rámci Jednotného programu sčítání ptáků (JPSP), věnuje se výzkumným a ochrannářským aktivitám zaměřeným na jednotlivé ptačí druhy či skupiny (např. program na ochranu rorýse, Skupina pro ochranu a výzkum dravců a sov). Pod hlavičkou ČSO pracuje rovněž koordinační pracoviště Celoevropského monitoringu běžných druhů ptáků (PECBMS), které shromažďuje a vyhodnocuje výsledky národních programů typu našeho JPSP z většiny evropských států.

Lokality

Ochrana ptáků se neobejde bez důsledné ochrany nejčinnějších území, která poskytují vhodné podmínky ohroženým druhům. ČSO podle odborných kritérií vybrala významná ptačí území (IBA), která následně stát vyhlásil za ptačí oblasti evropské soustavy Natura 2000. Naším prvořadým cílem je zajistit, aby ptáci v těchto územích prospívali, aby tyto lokality byly skutečnými oázy přírodní rozmanitosti. Významným příspěvkem ČSO k územní ochraně je zřizování vlastních ptačích rezervací.

Předpokladem pro úspěšnou ochranu lokalit IBA jsou patronátní skupiny složené z aktivních členů ČSO. Sledují, jak se ptákům v jednotlivých IBA daří, a dokumentují vývoj prostředí i případné škodlivé vlivy. Je-li třeba, přispívají rovněž k praktické ochraně ptačích

území. Myšlenka patronátních skupin vznikla u nás a stala se vzorem pro ochrannářskou práci BirdLife International na celém světě.

První ptačí rezervací u nás je Ornitologický park Josefovské louky u Jaroměře, kde ukazujeme, jak skloubit ochranu mokřadních luk a ohrožených ptáků se zemědělským hospodařením a využitím pro vzdělávání i rekreaci.

Prostředí

Nejdůležitějším krokem při ochraně ptáků je ochrana vhodného prostředí, kde mohou hnízdit či odpočívat během migrace, kde mají dostatečnou nabídku potravy i dostatek úkrytů. Naším cílem je chránit nejvíce ohrožená stanoviště ptáků.

ČSO se zaměřuje zejména na prostředí zemědělské krajiny, která je dlouhodobě zatěžována intenzivními způsoby hospodaření. Prosazujeme šetrnější přístupy v zemědělském hospodaření na úrovni státu a prostřednictvím BirdLife International i v Evropě. Ve spolupráci se zemědělci navrhujeme a testujeme vhodné způsoby hospodaření, které by sladily ekonomická hlediska s ochranou ptáků.

Lidé

Předcházející tři pilíře se neobejdou bez široké podpory a aktivní pomoci lidí. Cílem ČSO je, aby si většina obyvatel našeho státu vážila přírodního dědictví a dovedla ocenit nezastupitelnou roli, jakou ptáci v našich životech hrají.

ČSO propaguje ochranu a poznávání ptáků prostřednictvím populárních i odborných publikací, filmů či webu, ale i širokou nabídkou akcí pro děti a dospělé. Zvláštní pozornost věnujeme hledání všestranně přínosného řešení konfliktů v duchu hesla BirdLife International **Společně pro ptáky i pro lidi.**

ČSO se snaží uskutečňovat představy svých členů. Víta proto jejich vlastní iniciativní nápady, připomínky a návrhy, i jakoukoliv jejich pomoc a podporu. ...